

Klippans kommun

Större delen av Klippans kommun ligger inom nordvästra Skånes mellanbygder. Landskapet består av småskalig odlingsmark omväxlande med bok- och barrskog. Längst i väster flyter Rönne å fram över Ängelholmsslätten. I söder är den skogklädda Söderåsen ett markant inslag i landskap bilden. Kommunen ligger inom Rönne ås avrinningsområde. Många biflöden, bl.a. Bäljane å och Pinnån, kommer uppifrån skogsbygderna i norr. Flera av vattendragen har en mycket bra vattenkvalitet med krävande och sällsynta växt- och djurarter.

Våtmarker förekommer sparsamt och bara ett fåtal är opåverkade av utdikning och torvtäkt. De båda Sörödssjöarna strax norr om Ljungbyhed är de enda större sjöarna i kommunen. De naturliga betesmarkerna har nästan helt försvunnit på grund av ändrad markanvändning. I de norra skogrika trakterna dominerar landskapet av ett småskaligt ägomönster. Söderåsen är rik på bokskogar, men även i kommunens centrala delar finns många bokskogspartier. Rönne ås dalgång blev mycket tidigt koloniserad, vilket framgår av den stora mängden fornlämningar från alla förhistoriska perioder. I slättlandet ligger byarna tätt och är stora, medan ett system av ensamgårdar utbreder sig i mera marginella trakter. I gränzonen mellan slätt och mellanbygd ligger flera gods, som präglar det omgivande landskapet. Klippans Pappersbruk etablerades tidigt och är än idag en välbevarad bruksmiljö. När järnvägen byggdes blev Klippan stationssamhälle och sedermera kommunens centralort.

1 Rönne å – Snällero

Landskapet kring Rönne å och dess biflöden är starkt präglad av ån och människans utnyttjande av vattendraget och de omkringliggande markerna. Framför allt har boskapskötseln med slätter- och betesmarker spelat en stor roll.

1a Anderstorp – Rönne å (N2, K)

Bymiljöer med ålderdomligt bebyggelsemönster från tiden före skiftena. Sällsynt naturtyp. Geovetenskapliga värden. Fornlämningar och en äldre kvarnbygd.

Beskrivning. Anderstorps by har bevarat sin gamla bykaraktär med gårdarna tätt och oregelbundet placerade utmed den slingrande byvägen. Bebyggelsen är varierad och har ett skiftande kulturhistoriskt värde. Kvar vid byvägen finns det gamla spruthuset. Byn omges av åkrar och hagmarker, där de många stengårderna bidrar till att ge landskapet en ålderdomlig prägel.

Öster om Anderstorp ligger Anderstorps eneskog, en stor betesmark med många pelarenar. Eneskogen är sällsynt som naturtyp. I området finns inslag av mer slutna lövskog med flera mycket gamla bokar och ekar och en hel del död ved. Fältskiktet påverkas av de tätt stående enarna och den slutna lövskogen. I öppnare partier finns arter som stagg, knägräs, backtimjan, borsttåg, kambräken, röllika, gråfibbla och blåklocka. Bebyggelsen i Västra och Östra Forestad består av flera ensamliggande och ganska stora gårdar. Den glesa bebyggelsestrukturen har vuxit fram spontant. De flesta längorna är från 1800-talets andra hälft och vissa i gråsten har en ålderdomlig karaktär.

Vid den smala forsen vid Djupadal framträder en basaltbildning i branten, där rester syns av den porösa askan, s.k. tuff, som omgav vulkanens utbrottskanal. En annan geologiskt intressant företeelse är den diabasgång, som framträder i dalgången vid Natthall. Floran är rik i sluttningarna med arter som gulsippa, tandrot, löktrav, buskviol och gullviva.

På åns norra sida vid Djupadal finns ett mindre fornlämningsområde. Det är resterna efter ett gravfält, med trolig datering till yngre järnåldern, som berättar om ett öppet odlingslandskap vid denna tid. Vid forsen vid Djupadal ligger Djupadals mölla med en röd och brädfodrad kvarnbyggnad från slutet av 1800-talet. På platsen har tidigare funnits en eller flera stångjärnshammare. En del äldre dammar är fortfarande urskiljbara.
Källor: 1, 4, 5, 6, 7, 11, 15, 17.

Bibehållande av värden. Bymiljöerna bevaras intakta. I Anderstorp bör ny bebyggelse anpassas till befintlig och bara tillåtas restriktivt i Västra och Östra Forestad. Fortsatt hävd av betesmarken med röjningsåtgärder. Miljön vid Djupadal bibehålls intakt.

1b Snällero – Snälleroån (N3, K)

Mindre herrgård i mellanbygden. Äldre kvarnbygd och värdefullt vattendrag.

Beskrivning. Området utgörs av ett omväxlande odlingslandskap med bäckdalen i centrum, omgiven av alridåer. Vid bäcken är florans rik med bl.a. smörboll, strutbräken, stenbräken, vätteros och blåsippa. Fågellivet är också rikt med arter som kungsfiskare, strömstare, forsärla, mindre hackspett och mindre flugsnappare.

Snällersöds gård har en reverterad huvudbyggnad av 1700-talskaraktär i en våning. Den flankeras av två flyglar i gråsten. Under 1600-talet var ett järnbruk knutet till gården och slagghögar finns i omgivningarna. Vid Snällersödsån väster om gården finns resterna efter en kvam med intilliggande byggnader av 1800-talskaraktär.

Källor: 4, 5, 7, 11.

Bibehållande av värden. Herrgårdsmiljön liksom kvarnmiljön bevaras intakta och ny bebyggelse bör ej tillåtas. Vattendraget bevaras intakt.

1c Norrlycke – Dammstorp (N3)

Unik isälvsavlagring.

Beskrivning. I området finns en isälvsavlagring, som utgör en rik provkarta på olika former som kunde bildas, när landisen smälte av vid eller nära högsta kustlinjen. Bildningen som egentligen består av två delar, skilda åt av Klingstorpabäcken, utgörs av en ganska svag ås, som flankeras av platåer, terrasser och kullar. Inom den västra delen vid Norrlycke når terrassema och platåerna ca 54 m över havet och i den östra delen vid Dammstorp 55 m över havet. Högsta kustlinjen borde ligga kring denna nivå. Utöver dessa former finns dödisgropar och branter, som vittnar om att de hade iskontakt när de utbildades.

I den östra delen vid Dammstorp består vegetationen av täta barrträdsplanteringar och betesmarker, som framhäver det mjukkulliga landskapet. Den västra delen vid Norrlycke präglas av ett halvöppet till öppet enbuskbevuxet beteslandskap. Floramässigt är området relativt utarmat.

Källa: 14.

Bibehållande av värden. Det öppna beteslandskapet bibehålls. Områdena med barrträdsplanteringar bör successivt glesas ut för att framhäva geomorfologin. Ingen täktverksamhet bör tillåtas.

2 Jällabjär (N2)

Geovetenskapliga och biologiska värden.

Beskrivning. Jällabjär, på gränsen till Malmöhus län, är en basaltkupp som reser sig ca 50 m över sina omgivningar. På berget finns betesmarker och bokskogar med alkärr i kanten nedanför. Basaltens höga innehåll av växtnäringsämnen återspeglas i den artrika markfloran.

Källor: 1, 7.

Bibehållande av värden. Bevara den skogliga kontinuiteten med äldre träd och död ved. Fortsatt hävd av betesmarkerna.

4 Söderåsen

Söderåsen är en mäktig urbergshorst och ett markant inslag i landskapet. Området har alltid varit en marginalbygd med gles bebyggelse. Åsen visar många spår av mänsklig påverkan, vilket återspeglas i de många kulturlämningarna och i en rik och varierad, hävdgynnad flora och fauna.

4a Söderåsen (N3, K)

Urbergshorst med mycket stora geovetenskapliga, biologiska och kulturhistoriska värden.

Beskrivning. Söderåsen är en långsträckt urbergshorst med längdriktning från nordväst till sydost. Den höjer sig ca 100 m över omgivande slätter och har markerade norrlutningar inom länet. Dess övre del bildar en platå med små topografiska variationer. Huvuddelen av åsen består av skogsmark, där bokskogen dominerar. Söderåsen genomkorsas av ett antal sprickdalar, som har mäktiga dimensioner.

På Söderåsen finns många områden med fossil åkermark, främst i form av röjningsrösen. De ligger vanligen i svaga sluttningar eller på naturliga sluttningsterrasser, mera sällan mitt uppe på åsen. Ibland kan de täcka mycket stora arealer. De flesta av dem är anlagda av bönder under yngre bronsålder och äldre järnålder och visar på ett öppet odlingslandskap under dessa perioder. Ofta finner man gravanläggningar i anslutning till rösenområdena. Vid Slättåkra finns ett mindre gravfält från mitten av järnåldern.

Källor: 1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 12, 14, 16 a–d.

Bibehållande av värden. Ingen markberedning bör tillåtas. Bevara den skogliga kontinuiteten med äldre träd och död ved. Begränsad nybebyggelse.

4b Skärålid (N1)

Stort område med lång skoglig kontinuitet, hotade arter och geovetenskapliga värden. Området har stor betydelse för friluftslivet.

Beskrivning. Skärålidravinen består av en nära 100 m djup och mäktig sprickdal, som sicksackformigt skär djupt in i Söderåsen. Sprickdalen har bildats genom rörelser i jordskorpan, då svaghetszoner som funnits i berget spruckit. Sin slutliga form har ravinen fått genom erosion av is och rinnande vatten, genom frostsprängning och annan vittring i berget. Här finns också mycket välbevarade erosions- och vittringsformer bl.a. från glacial tid. Till de mest intressanta av dessa hör hängande dalar, talusbranter, nivationsnischer, glacialnischer och terrasser.

Långt nere i botten av Skärålidravinen rinner Skärån, vars rena och kalla vatten hyser ett sällsynt rikt djurliv. Klimatet i ravinen skiljer sig från omgivningarna med sval och fuktig sommar, vilket gett upphov till en rikedom av mossor, lavar och ormbunkar med inslag av arter, som normalt växer i våra fjälltrakter.

I Skäråns syrerika vatten finns en lokal stam av öring och ett stort antal arter av främst bäcksländor. Vid bäcken kan man påträffa forsärla och ibland strömstare. På de branta sluttningarna finns naturskogspartier av olika typer, främst hedbokskog och ängsbokskog, men även partier med avenbokskog, hassellundar, alkärr och lövblandskog. Här finns en rik fauna med häckande fågelarter som stenknäck, mindre flugsnappare, mindre hackspett, skogsduva och korp. Nere i dalgången är kulturspåren många med stengården, lövängsrester och öppna mader. Floran är rik med arter som trolldruva och aklejruta. Även svampfloran hyser många sällsynta arter som t ex sydlig sotticka, skinntagging och koralltaggvamp.

Källor: 1, 5, 7, 16 a, b, d.

Bibehållande av värden. Området lämnas för fri utveckling. Friluftslivet bör kanaliseras.

4c Söderåsen kring Skärалid (N2, K)

Ett stort antal hotade arter och naturtyper. Geovetenskapliga värden.

Beskrivning. Sluttningarna och platån kring Skärалidsravinen består främst av omfattande hedbokskogar med varierande grad av kulturpåverkan. Trots skogsbruk, vägar och enstaka bebyggelse är området som helhet relativt opåverkat. Förekomsten av mycket gamla odlingsrösen och andra kulturspår visar på ett tidigare mer öppet landskap, som slutit sig efter skogsbetets och torpbebyggelsens upphörande. Den glesa och spridda bokskogen har förmodligen en mycket lång kontinuitet. Tillsammans med bokskogarna på andra sidan länsgränsen utgör de det största ädellövskogsområdet i landet.

Källor: 1, 5, 7, 16 b, d.

Bibehållande av värden. Området lämnas för fri utveckling.

4d Tranerödsmosse (N1)

Relativt mångformig och opåverkad mosse av västlig typ.

Beskrivning. Tranerödsmosse, som ligger mitt uppe på Söderåsen, är i stort sett opåverkad av torvtäkt och dikning. Den är en av de ytterst få kvarvarande mossarna av västlig typ nedanför barrskogens sydgräns. Omgivningarna består av uppvuxna granplanteringar med en krans av björkskog. Det skoglösa mosseplanet, där orrama spelar på vårama, består av ristvusvegetation med inslag av topogena kärr och sumpskogstäckta ytor. På de torra tuvorna växer ljung och klockljung, medan höljorna nästan ständigt är blöta. Laggarna är oftast utbildade som fattigkärr med flaskstarr, trådstarr och blåtåtel. Mossens mäktigaste lagerföljd är 18 m djup.

Källor: 1, 2, 7, 9.

Bibehållande av värden. Fri utveckling av mossen.

4e Dejobäcken (N2)

Naturbetesmark med lång hävdkontinuitet och avsaknad av kvävepåverkan.

Beskrivning. Uppe på Söderåsen, väster om Skärалid, ligger en gammal utmarksrest med en och björnbär i buskskiktet och någon enstaka björk i trädskiktet. I den norra delen finns en brant och stenrik sluttning. En vattensamling finns också i området. Fältskiktet domineras av gräsheds- och fuktängsvegetation med bl.a. knägräs, hirsstarr, stenmåra, gråfibbla, ängsvädd, ljung, krypvide, spikblad och blåbär.

Källa: 12.

Bibehållande av värden. Fortsatt beteshävd och röjning utan kvävegödsling.

4f Klöva hallar (N1)

Mäktig ravin med naturskogspartier. Stora geovetenskapliga och biologiska värden.

Beskrivning. Klöva hallar är en storslagen sprickdal, som i sickfackform skär ca tre km in i Söderåsen och har stora likheter med Skärälidsravinen. I botten av den djupa ravinen rinner Klövbäcken med rent, kallt vatten och intressanta växter och djur. Här påträffas insekter, som normalt lever i våra fjälltrakter, men som trivs här tack vare det avvikande klimatet nere i de djupa sprickdalarna. De har levat kvar här ända sedan den senaste istiden.

Svampfloran är rik med arter som mandelriska, gaffelriska, puckelmusseron, rynkad spindling och honungstråding. Här finns också en rikedom på mossor, lavar och ombunkar med flera sällsynta arter. De branta sluttningarna är till stor del klädda med hedbokskog, som växer i talusbrantens blockhav. Gamla träd, torrträd och lågor förekommer främst i sluttningarna och i dalbotten och är hemvist för flera sällsynta skalbaggar och vedsvampar. Ovanför ravinkanten fortsätter skogsområden med olika trädslag.

Källor: 1, 7, 16 b, c.

Bibehållande av värden. Området lämnas för fri utveckling.

4g Söderåsens nordostsluttning (N2)

Äldre bokskog med lång skoglig kontinuitet.

Beskrivning. På Söderåsens branta nordostsluttning finns omfattande bokskogar med äldre träd. Sluttningen genomkorsas av flera bäckdråg, som har en rik flora speciellt i de nedre delarna. Svampfloran är rik med många kremlor och soppar. Här återfinns bl.a. blodsopp, blåsopp, zonkamskivling och rotfränskivling.

Källor: 1, 7.

Bibehållande av värden. Bevara den skogliga kontinuiteten med äldre träd och död ved. Förlängd omloppstid mellan avverkningarna.

5 Herrevadskloster

Detta stora område omfattar flera delområden, vart och ett med sin egen speciella karaktär. Nämnas kan den osedvanligt stora koncentrationen av formlämningar på Bonnarpsheden och i Klosterskogen. I området finns också värdefulla betesmarker och bokskogsområden. Viktiga inslag är Herrevadskloster och den storgodsdrift som varit knuten dit, liksom den militära verksamhet som präglade området under lång tid.

5a Herrevadskloster (N2, K)

Välbevarat kulturlandskap. Bebyggelse från skilda tidsepoker med olika funktioner. Stora ekhagar med biologiska värden. Omväxlande och artrik naturlig fodermark med lång hävdkontinuitet.

Beskrivning. Herrevadskloster anlades vid mitten av 1100-talet för cistercienserordens munkar. Tillgång på odlings- och betesmark, vattenkraft och skog samt närheten till transportleder var viktiga förutsättningar. Efter reformationen blev klostret i tur och ordning förläningsgods, översteboställe och administrativt centrum för Skånska kommissariatet. Under senare år har området disponerats av Krigsflygskolan.

Delar av det gamla klostret ingår i dagens huvudbyggnad, som kallas Borgen. Denna fick sitt nuvarande utseende i början av 1800-talet. En del av den östra klosterlängan står kvar som fristående byggnad och kallas Kapellet. Klosterkyrkans ruiner har varit föremål för arkeologiska undersökningar. Vissa partier av kyrkan är fortfarande tydliga ovan mark. Öster om huvudbyggnaden ligger ett antal byggnader från tidigt 1800-tal, t ex kasernen, Havremagasinet och "Gamla värdshuset". Strax väster om Borgen finns äldre spår av en kanalisering av Ybbarpsån.

Vid Mölledammen ligger en kvamanläggning i korsvirke och röd brädfodring, som ansluter till traditionellt byggnadsskick i trakten. Väster om kvamen finns stallängor i skiftesverk från 1700- och 1800-talen. Ekbacken vid norra infarten till Ljungbyhed var i äldre tider förrådsområde med magasin, trossbodnar, sjukhus och bageri.

I omgivningarna finns alléer, hagmarker och ekdungar med stora biologiska värden, som även understryker områdets ålderdomliga karaktär. Invid Rönne å väster om Herrevadskloster ligger en betad sötvattenstrandäng med enstaka ekar, askar, aspar, björkar och alar i trädskiktet. Fältskiktet är mycket variationsrikt med många olika vegetationstyper. Här finns gräshed, friskäng, fuktäng och kärr. Floran är artrik med förekomst av bl.a. ängshavre, vasstarr, grönstarr, ängsfryle, blåtåtel, rödklint, kåltistel, brudbröd, vildlin, tätört, brudborste, svinrot, blåsuga och smörboll.

Källor: 1, 4–8, 11, 12, 15.

Bibehållande av värden. Bebyggelsen och kulturlandskapet bör inte genomgå några förändringar och ny bebyggelse bör ej tillåtas. Nuvarande markanvändning bör fortsätta.

5c Bonnarpshed – Bonnarpshed (N2, N3, K)

Rester av ett stort gravområde i karakteristiskt läge. Väl samlad bymiljö. Betesmark med biologiska värden. Geomorfologiska värden.

Beskrivning. Söder om F 5:s flygplats löper en sandås i öst–västlig riktning. På en sträcka av drygt en km ligger gravanläggningar i typiska höjd- och sluttningslägen. Gravarna består av högar, stensättningar och treuddar eller "stjärngravar", som de också kallas. Gravarna, som anlades under bronsåldern och äldre järnåldern, vittnar om bebyggelse och ett öppet odlingslandskap under denna långa tid.

Bonnarpshed har en väl bibehållen bykärna, som inte har berörts av skiftena. Många av gårdarna utnyttjades för logi i samband med de regementsmöten som hölls 1772–1913 på exercisfältet norr om byn. Heden utgjorde övningsplats för ett husarregemente och en minnessten finns över detta. Gårdarna i byn är vanligen trelängade med friliggande längor och några har stensatta gårdsplaner. Flera exempel finns på brädfodrade hus med lövsågade detaljer från 1800-talet. Ekonomilängorna är i röd brädfodring eller gråsten. På en höjd norr om byn ligger bl.a. den foma officerspaviljongen.

Hela landskapet bestod tidigare av omfattande ljunghedar, som odlats upp, vuxit igen eller blivit landningsbana för flygplatsen. I området fanns bl.a. nålginst fram till 1950-talet. En del av heden har åter restaurerats och börjar återfå en karakteristisk flora. I anslutning till området finns hårginst, stagg, slättergubbe, backstarr och sandstarr. I områdets södra del, vid foten av Söderåsen, finns omfattande åsdeltan och platåer med stora geovetenskapliga värden.

Källor: 4, 5, 6, 8, 17.

Bibehållande av värden. Bymiljön bibehålls i sitt nuvarande utseende. Ny bebyggelse bör tillåtas restriktivt och anpassas till den befintliga. Fortsatt och återupptagen hävd av heden. Ingen täktverksamhet i de södra grusförekomsterna.

7 Guvarp (N3)

Dammar och bäck med stora biologiska värden.

Beskrivning. Dammsystemet är en sydlig utlöpare av Perstorpsdammarna. Fågellivet är rikt i området med bl.a. många grågäss, fiskgjuse och ibland storlom. Kring Guvarpsbäcken, som avvattnar området söderut, finns en värdefull bäckravin med en bitvis rik flora. Flodpärlmussla förekommer i bäcken, vilket indikerar rent vatten och förekomst av andra känsliga arter. I och kring bäcken och dammarna finns värdefulla isälvsavlagringar.

Källor: 6, 17.

Bibehållande av värden. Inga ingrepp i strandskogarna, dammarna eller Guvarpsbäcken.

8 Syrkhultamossen (N2)

Relativt opåverkad och mångformig myrmark. Sjö och angränsande skogsområden.

Beskrivning. Området består av tre svagt välvda mosseytor, som är sammanbundna av en sumpskog. Intill mossen i söder ligger Syrkhultasjön. Det kala och tuviga mosseplanet domineras av tuvull och ris och omges av kantskog med framför allt björk. En smal lagg förekommer på ett par ställen med flaskstarr, blåtåtel och bladvass. Sumpskogen är artrik med bl.a. älgört, strandklo, kärnsilja, blåtåtel och bladvass samt al och björk i trädskiktet. Strandkären mellan mossen och sjön domineras av sjöfräken, bladvass och vattenklöver. Fågellivet är rikt med häckande arter som grågås, trana, orre, spillkråka, mindre hackspett, tjäder och skogsduva. Tillfälligt förekommer också storlom, sparvuggla och pärluggla.

Källor: 2, 6, 9, 17.

Bibehållande av värden. Fri utveckling av mossen.

9 Sorrödssjöarna – Juskushall

9a Sorrödssjöarna (N3)

Slättsjöar med ett intressant fågelliv.

Beskrivning. Fram till 1950-talet var Sorrödssjöarna bland de främsta fågelsjöarna i Skåne, men de har sedan minskat i betydelse på grund av igenväxning och övergödning. Idag växer täta vassruggar och näckrosrötter över stora delar av sjöarna. Fortfarande häckar en del arter här som brun kärrhök, sothöna, skäggdopping, storspov och gulärla. Under fågelsträcket är sjöarna relativt goda rastlokaler.

Källor: 1, 16 a.

Bibehållande av värden. Inga ytterligare föroreningar eller regleringar.

9b Juskushall (N3)

Välutbildad isälvsavlagring och basaltkupp. Variationsrik vegetation med biologiska värden.

Beskrivning. Juskushall är en basaltkupp med omgivande isälvsavlagringar. Floran på basalten visar att näringsförhållandena är goda. Där berget går i dagen på basaltkuppen dominerar ek och hassel. Här förekommer bl.a. svartbräken. På nordsluttningen finns ett blockstensområde med en rik kryptogamflora. I omgivande landskap förekommer flera markanta isälvsåsar, som flankeras av platåer, terrasser och kullar med talrika dödisgröpar. I områdets centrala del finns öppna betesmarker med hävdberoende arter. Här växer bl.a. låsbräken, svartbräken, stagg, knägräs, slättergubbe och hårginst. Vissa ingrepp har skett med grustäcker och granplanteringar.

Källor: 1, 14.

Bibehållande av värden. Bevara den skogliga kontinuiteten med äldre träd och död ved. Hävd av betesmarkerna. Inga täkter.

10 Rönne å (N3)

Ådalgång med biologiska värden.

Beskrivning. Mellan Forestad och Ljungbyhed slingrar sig Rönne å genom ett omväxlande landskap med betesmarker, fuktmarker och alstrandskog. Flera partier har tidigare varit slättermarker och vissa slättergynnade arter som smörboll, rödklint och darrgräs finns kvar i betesmarkerna. Några partier med ädellövsog finns också längs ån med många äldre träd och hålträd.

Källa: 17.

Bibehållande av värden. Fortsatt hävd av de öppna betesmarkerna. Ingen reglering av vattendraget.

11 Storaryd – Åstratorp (N3, K)

Gårdsmiljöer och odlingslandskap i mellanbygd med delvis välbevarad struktur.

Beskrivning. Åstratorp är beläget i Ybbarpsåns dalgång. Längs ån finns åkrar som ursprungligen varit slättermarker. Områdets östra del består av ett småskaligt och ålderdomligt odlingslandskap med beteshagar och äldre åkrar, som kringgärdas av stenmurar med äldre fruktträd i gränsema. Viss bebyggelse är välbevarad i traditionell stil med röda, brädfodrade byggnader. Vid en av gårdarna finns hamlade träd. I Storaryd finns en välbevarad gård i ett ålderdomligt odlingslandskap. Väster om Storarydsdammen finns ett äldre bokbestånd med en rik flora och en hägerkoloni.

Källor: 6, 11, 17.

Bibehållande av värden. Hävden och ägostrukturen bibehålls. Ny bebyggelse tillåts restriktivt och anpassas till befintlig tradition.

12 Rönne å – Klippans Pappersbruk (N3, K)

Helguten bruksmiljö från sekelskiftet. Ån med omgivande ädellövskog har stora biologiska värden.

Beskrivning. Klippans Pappersbruk ligger vid Rönne å söder om Klippan. Papperstillverkningen har en lång tradition i trakten. På 1570-talet tillverkades papper vid Herrevadskloster. Vid mitten av 1600-talet flyttades verksamheten till Klippan. Bruket har ett varierande byggnadsbestånd och de äldre byggnaderna är från sent 1800-tal eller tidigt 1900-tal. De är vanligen i tegel och flera visar en för den tiden karakteristisk mönstermurning. Direktörsbostaden Borgen är från mitten av 1800-talet och ligger i en parkliknande trädgård.

Till bruket hör arbetarbostäder, dels en korsvirkeslänga, dels ett område med ljusputsade hus som står egnahemsidealet nära. Klippans Ladugård är brukets jordbruksfastighet och har en välbevarad mangårdsbyggnad från 1865 och stora ekonomibygnader. Uppströms bruket finns ett större område med ädellövskog kring ån med många gamla ekar. Fågellivet är rikt i skogsområdet. Rönne å är reglerad på denna sträcka och bildar dammar vid Forsmöllan och Stackarp. Nedströms Stackarp rinner ån genom ett öppet landskap.

Källor: 4, 6, 7, 8, 17.

Bibehållande av värden. Hela den äldre miljön utgör en väl bevarad bruksenhet, som inte bör genomgå några större förändringar. Skogen bör lämnas för fri utveckling. Ingen ytterligare reglering av ån.

13 Björstorps mosse (N3)

Relativt opåverkad myrmark.

Beskrivning. Björstorps mosse är en svagt välvd mosse med ett torrt mosseplan, som domineras av risvegetation. Mossen har smala laggkärr och dråg med flaskstarr, ängsull och myrliilja. I den norra kanten ligger två dammar omgivna av flaskstarr och bredkaveldun. På myren häckar bl.a. sångsvan.

Källa: 2.

Bibehållande av värden. Myren lämnas för fri utveckling.

14 Bäljane å – Vedby (N3, K)

Meandrande vattendrag med stora biologiska värden. Mindre by som speglar tiden från skiftena och framåt.

Beskrivning. Bäljane å slingrar sig fram västerut norr om Klippan och omges av igenväxande slättermader och alsumpskog. Vid ån förekommer strömstare, forsärla och ibland kungsfiskare. Vegetationen är delvis rik, vilket förekomsten av smörboll visar. Vedby ligger vid Bäljane å, precis där skogen möter ett öppnare odlingslandskap. Kyrkan, som 1865 ersatte en medeltidskyrka, ligger i ett högt läge. Längs bygatan är bebyggelsen varierad. Särskilt intresse tilldrar sig det gamla skolhuset från 1865 och en välbevarad gårdsanläggning i den norra delen av byn. Söder om ån ligger en kvam med gamla anor.

Källor: 4, 6, 17.

Bibehållande av värden. Bymiljön bevaras och ny bebyggelse anpassas till miljön.

15 Bjärsgård – Gråmanstorp

Landskapet norr om Klippans samhälle och öster om Rönne å är tämligen kuperat och till största delen uppodlat. Människan började tidigt att utnyttja vattendraget och de omkringliggande markerna, vilket manifesteras i de många fornlämningarna. Framför allt har boskapsskötsel med slätter- och betesmarker spelat en stor roll, men i senare tid även åkerbruket. Skogsområdena visar fortfarande många spår av betesdrift med bl.a. vidkroniga träd.

15b Sjörokadammarna (N2)

Variationsrikt skogs- och dammlandskap med stora biologiska värden.

Beskrivning. Skogs- och sjölandskapet kring Bjärsgårdsåsens centrala delar innehåller åtskilligt av geologiskt och biologiskt intresse. Rullstensåsen bildar här ett komplex med åsryggar i olika riktningar. Många åsgropar är vattenfyllda och bildar områdets många småsjöar. Sjöarna ligger inbäddade i bokskogar med inslag av ek och andra lövträd. Sjö- och dammsystemet med bäckar ner till Bäljane å har stort värde för fågellivet, bl.a. förekommer kungsfiskare, forsärla, grågås, mindre hackspett, skogsduva och glada. Skogen har en rik svampflora med bl.a. blomkålssvamp, ekbrosking och liten stinksvamp.

Källa: 1.

Bibehållande av värden. Bevara den skogliga kontinuiteten med död ved och gamla träd. Inga ytterligare regleringar av vattendragen.

15c Kärröd (N3)

Naturbetesmark med artrik flora.

Beskrivning. Vid Kärröd strax söder om Östra Ljungby ligger en mindre naturbetesmark med bl.a. klockgentiana, granspira, slättegubbe, borsttåg, stagg och knägräs i fältskiktet.

Källor: 6, 17.

Bibehållande av värden. Fortsatt beteshävd utan kvävegödsling.

15d Bjärsgård (N3)

Geomorfologiska värden.

Beskrivning. Väster om Bjärsgård finns en kraftigt utsvallad ås. Den mäktiga isälvsavlagringen med sina mjukt rundade former ger prägel åt det öppna jordbrukslandskapet. Inom området finns en del äldre ekar. Större delen av området är idag åkermark, men det finns även en del betesmark.

Källor: 1, 14.

Bibehållande av värden. Ingen täktverksamhet. Bevara de gamla träden.

16 Linneröd (N3, K)

Kulturhistoriska, botaniska och geomorfologiska värden.

Beskrivning. Området består till största delen av skogsmark, som genomkorsas av välutbildade rullstensåsar. Skogen utgörs av blandlövskog, som domineras av tall med inslag av gran, bok och björk. Skogen har sedan länge fått utvecklas fritt. På de marker som betas eller har betats förekommer en trivial, kvävepåverkad flora. Inom området har påträffats en blästerugn för framställning av järn. Denna finns fortfarande kvar att beskådas under tak.

Källor: 5, 16, 17.

Bibehållande av värden. Fri utveckling av skogsmarken. Inga täktingrepp. Fortsatt skötsel av jämgugen.

18 Rönne å (N2)

Värdefull landskapstyp.

Beskrivning. Norr om Tommarp flyter Rönne å i en ganska bred ådal med platt botten. Den meandrande åfåran kantas av mer eller mindre fuktiga betesmarker. Utmed ån förekommer ett rikt och varierat fågelliv med vadare, änder och gäss, som rastar här framför allt under vårsträcket.

Källa: 7.

Bibehållande av värden. Fortsatt bete av fuktiga ängsmarker längs ån.

20 Boarp – Björnkärr (N3)

Variationsrik äldre hedbokskog.

Beskrivning. Området utgörs av västsluttningar på en urbergshöjd, där det finns en variationsrik äldre hedbokskog och flera bäck- och kärndrag med sumpskog. Marken är blockrik med flera stengården, som visar på en lång beteskontinuitet. Stora delar utgörs av igenväxta hagar och skogsbeten med många självvallrade träd. Området fortsätter in i Ängelholms kommun med liknande naturförhållanden.

Källa: 1.

Bibehållande av värden. Bevara den skogliga kontinuiteten med död ved och gamla träd.

21 Varhultsmyren (N1)

Relativt opåverkad myrmark.

Beskrivning. Varhultsmyren är en svagt välvd mosse i nordost på gränsen till Perstorps kommun, där huvudparten av mossen ligger. Större delen av mossen är öppen med fuktdrag i det östra hömet. Mossens norra kant är lokalt påverkad genom dikning.

Källor: 2, 9.

Bibehållande av värden. Fri utveckling av myren.

22 Pinnån (N3)

Vattendrag med biologiska värden.

Beskrivning. Mellan Skvattemölla och Rönne å slingrar sig Pinnån, som här i sin nedre del har en lätt nedskuren ådal. Den omges av åkrar, betesmarker och sumpskogar. Vid Storamölla rinner ån i en djup dalgång med lövskogar.

Källor: 2, 9.

Bibehållande av värden. Inga ytterligare regleringar av vattendraget. Belastningen av föroreningar bör minskas.